

Provincie Zeeland
Voorzitter van de Provinciale Staten
Postbus 6001
4330 LA MIDDELBURG

Onderwerp
Onderzoek binnenvaart

Zaaknummer
133390

Behandeld door

Verzonden

Middelburg, 20 december 2022

Geachte voorzitter,

Inleiding

In de vergadering van Provinciale Staten d.d. 18 maart in 2021 zijn vragen gesteld over het tekort aan ligplaatsen voor de binnenvaart in Zeeland. Ook vanuit de sector kwamen er signalen dat men ontevreden was over meerdere aspecten. Mede naar aanleiding van die signalen heeft Gedeputeerde Staten van Zeeland opdracht aan Panteia gegeven om een marktonderzoek "binnenvaart Zeeland" uit te voeren.

Op 22 juni 2022 heeft GS de rapportage aan de leden PS aangeboden. GS heeft aan PS een zestal verbeterpunten genoemd, die worden uitgevoerd, te weten:

1. Vorming van een K&I netwerk binnenvaart Zeeland
2. Wederopenstelling PZEM-kade
3. Realisering digitaal meldpunt bij de Provincie voor schippers
4. Plan van aanpak "ligplaatsen/wachtplaatsen binnenvaart"
5. Realisering digitaal meldpunt bij de Provincie voor schippers
6. Inventarisatie van de mogelijkheden/consequenties op landelijke informatienetwerken
7. Subsidieregeling vanuit Ministerie van I&W

PS heeft gevraagd in december een voortgangsrapportage aan te bieden.

Deze rapportage beschrijft de voortgang van de benoemde punten en overige ontwikkelingen welke een boost geven aan de binnenvaartsector.

- **Vorming van een Kennis & innovatienetwerk (K&I netwerk) binnenvaart Zeeland**

In oktober en november zijn gesprekken gevoerd met RWS Zee & Delta en North Sea Port.

Afgesproken is dat structureel overleg via dit K & I netwerk plaats vindt. In 2023 wordt met deze partners een regionaal actieprogramma ontwikkeld. De doelen van deze strategische samenwerking zijn: kennis delen, opstellen regionaal plan van aanpak, opstellen regionale strategie, ontwikkeling van gezamenlijke subsidietrajecten en het stimuleren en faciliteren van innovaties.

Ook is met de sector afgesproken om structureel zowel ambtelijk als bestuurlijk overleg te voeren. De sector wordt ook betrokken bij het opstellen van het actieprogramma.

Getracht wordt om medio 2023 een netwerkevenement voor de Zeeuwse havenbeheerders en de binnenvaartsector te plannen. Digitalisering is één van de onderwerpen die op de agenda wordt geplaatst. Het doel van deze bijeenkomst is om de regionale samenwerking te verbeteren en te stimuleren.

Overzicht van de ontwikkelingen Binnenvaart

- **Wederopenstelling PZEM-kade**

Nader onderzoek heeft aangetoond dat de PZEM-kade weer kan worden opgesteld voor de schepen die deze locatie gebruiken als wachtplaats. Het onderzoek richtte zich op welke voorwaarden de kade weer in gebruik genomen kan worden. De conclusie van het onderzoek is dat de PZEM-kade als wachtplaats/ligplaats weer in gebruik kan worden genomen. Noodzakelijk onderhoud wordt uitgevoerd, waarna de kade weer kan worden opgesteld als lig-/wachtplaats. Volgens planning wordt de kade begin 2023 weer opengesteld voor de binnenvaart. Ook vindt er nog onderzoek plaats of walstroom kan worden aangebracht en of er een tweede wachtplaats kan worden ingericht.

- **Realisering digitaal meldpunt bij de Provincie voor schippers**

Het digitaal Meldpunt Binnenvaart Zeeland is op 13 december 2022 opengesteld voor de schippers. De binnenvaartondernemers kunnen digitaal onregelmatigheden, slecht onderhoud, problemen bij het vinden van ligplaatsen, suggesties, e.d. melden. Dit meldpunt is erop gericht om inzicht te krijgen in de kwaliteit en de kwantiteit van de ligplaatsen- en voorzieningen in de Provincie Zeeland. De meldingen worden geregistreerd en geanalyseerd en vervolgens besproken met de desbetreffende haven- en vaarwegbeheerders. Éénmaal per kwartaal wordt er een rapportage gemaakt. Het meldpunt is te bereiken via www.zeeland.nl.

- **Plan van aanpak “ligplaatsen/wachtplaatsen binnenvaart”**

In overleg met de sector en de haven- en waterwegbeheerders worden in 2023 de aanpak besproken om een tekort aan ligplaatsen te voorkomen. Dit is noodzakelijk om het beleid om meer goederen over water te vervoeren met succes uit te voeren. Het onderzoek van Panteia zal worden gebruikt. Ook wordt in een samenwerkingsverband goederenvervoer corridor Zuid in 2023 een deskresearch uitgevoerd van onderzoeken die onlangs door de partners is uitgevoerd. In samenwerking met de partners van de goederenvervoer corridor Zuid wordt in 2023 een verdiepingsonderzoek uitgevoerd die de kwaliteit en kwantiteit van het aantal lig- en wachtplaatsen langs de goederen vervoer corridor Zuid nader onderzoekt. Hierbij wordt rekening gehouden met de toekomstige effecten van de in gebruik name van het Seine-Nord Kanaal.

- **Inventarisatie van de mogelijkheden/consequenties op landelijke informatiesystemen**

Digitalisering in de transportsector doet zijn intrede. In Zeeland zijn nog belangrijke stappen te nemen. In het nog te ontwikkelen actieprogramma zal hier aandacht aan worden besteed.

De eerste gesprekken zijn al gevoerd met de programmamanager van Het BLIS (Binnenvaart ligplaats informatiesysteem van RWS). Een schipper kan in één oogopslag zien waar de ligplaatsen in de haven nog beschikbaar zijn. Voordelen schipper: hoeft niet te zoeken, bespaart brandstof, tijd en kosten. BLIS informeert over: lengte & breedte ligplaats, afmeervoorzieningen, type ligplaats, huidige bezetting. Voordelen haven: betere benutting ligplaatsen, efficiënter logistiek proces, minder vaarbewegingen & uitstoot.

De ligplaatsen in het beheer van de Provincie zijn nu ook aangemeld bij Binnenvaart Ligplaats Informatie Systeem (BLIS). Diverse Zeeuwse havenbeheerders zijn niet aangesloten. De Provincie neemt in 2023 initiatieven om de Zeeuwse havenbeheerders te bewegen om aan te sluiten bij het BLIS. In samenwerking met de partners en de sector worden de kansen geïnventariseerd om verbetering in de informatievoorziening over wacht- en ligplaatsen aan te brengen

- **Subsidierегeling vanuit Ministerie van I&W**

Op dit moment is er een subsidierегeling vanuit het Rijk in voorbereiding voor het “renoveren” van kades en de modal shift van weg naar water te stimuleren. De Provincie onderneemt na openstelling van de regeling initiatief naar de Zeeuwse partners om gebruik te maken van deze regeling. De exacte regeling is nog niet bekend. Deze regeling kan worden ingezet bij modal shift initiatieven. Zeeland Connect benadert bedrijven om meer goederen over water te vervoeren zoals onlangs is gebeurd met de “Frites Express”. Zeeland Connect benadert actief bedrijven in de regio om de modal shift van weg naar water te stimuleren. Zij werken hierbij nauw samen met de topsector en North Sea Port.

- **Ontwikkelingen walstroom**

Vanuit het Schone Luchtakkoord is de Provincie Zeeland een verkenning gestart om te onderzoeken waar in Zeeland nog geschikte locaties zijn om walstroomkasten te plaatsen. Niet alleen voor binnenvaart schepen maar ook voor zeevaart. Dit doen wij samen met Rijkswaterstaat Zee en Delta en het havenbedrijf Nort Sea Port.

In opdracht van RWS Zee en Delta heeft Royal Haskoning/DHV een walstroom inventarisatie onderzoek gedaan. Met behulp van een Multi criteria analyse is bepaald welke ligplaatsen het grootste effect hebben in relatie tot de beoogde Stikstof en CO₂ reductie. Deze ligplaatsen zowel zeevaart als binnenvaart locaties zijn vervolgens nader uitgewerkt.

Om daadwerkelijk walstroominstallaties te plaatsen is het nodig dat per locatie dieper wordt ingezoomd op de elektrische infrastructuur ter plaatse.

Voor de beoogde derde fase van de verkenning walstroom zet de provincie de aangevraagde en toegekende SPUK gelden van 60.000-, euro in. Op dit moment zijn we met de betrokken partijen in overleg, wat allemaal in de nieuwe opdracht meegenomen moet worden.

- **Ontwikkelingen Goederenvervoer Corridor Zuid**

In het bestuurlijk overleg MIRT Goederenvervoer corridor Zuid overleg van 8 november jongstleden heeft het Ministerie ingestemd met de realisatie van de goederenvervoercorridor Zuid en het bijbehorende actieprogramma.

Het is de Provincie gelukt om een onderzoek naar de kwaliteit en de kwantiteit van lig- en wachtplaats op de actielijst op te nemen.

De precieze omvang van de benodigde en aanwezige en operationele binnenvaartvoorzieningen is onvoldoende bekend. Binnen de GVC Zuid voeren de partners daarom in 2023 een onderzoek uit naar de status van de huidige binnenvaartvoorzieningen, zoals kades, energievoorzieningen, lig- en wachtplaatsen. Daarbij wordt ook gekeken naar de benodigde binnenvaartvoorzieningen om de modal shift kansen op de corridor te realiseren in de periode tot de opening van het Seine-Noord kanaal, en de benodigde binnenvaartvoorzieningen voor de periode vanaf de opening van het Seine-Noord kanaal. Er zijn al diverse onderzoeken door verschillende waterwegbeheerders in de afgelopen periode uitgevoerd. Het eerste deel van het onderzoek zal daarom bestaan uit een deskresearch. Het tweede deel zal bestaan uit een locatieonderzoek van havens die nog niet in een eerder onderzoek zijn onderzocht. Uiteindelijk zal dit resulteren in een plan van aanpak om verbeteringen aan te brengen.

In samenwerking met de landelijke werkgroep en de partners van de goederen vervoer corridor Zuid wordt in 2023 een platform ontwikkeld, waarin wordt samengewerkt om de energietransitie in de binnenvaart te ondersteunen. In de transitiefase is het van belang dat veel aangeboden brandstoffen en energiedragers ter beschikking zijn voor de markt en dat de schippers ondersteund worden bij de omschakeling naar nieuwe brandstoffen.

- **Ontwikkelingen SPRONG**

De Provincie is consortiumpartner van het Path2zero project dat aangestuurd wordt door de TU Delft. De kennisinstellingen Delft University of Technology, Erasmus University Rotterdam, Rotterdam University of Applied Sciences, NHL Stenden University of Applied Sciences, HZ University of Applied Sciences onderzoeken de mogelijkheden hoe de binnenvaart te verduurzamen. De aanpak richt zich op drie hoofdaspecten: de individuele schepen, de logistieke ketens en de infrastructuur. Mogelijke interventies die worden overwogen, variërend van de toepassing van nieuwe technologieën voor individuele schepen tot beleidsmaatregelen voor een hele scheepvaartcorridor. Toekomstscenario's kunnen worden getest in de digitale tweeling en hun effectiviteit kan worden geëvalueerd voor de juiste weg naar emissievrije binnenvaart.

De Provincie Zeeland is consortium partner en heeft zo inbreng in de onderzoeken en krijgt informatie over de uitkomsten.

- ***RH2INE schoner transport met waterstof***

RH2INE zet zich in om een netwerk te bouwen. Een netwerk van partijen dat actief aan de slag wil om waterstof toe te (laten) passen in de binnenvaart. De uitdaging van de één is de oplossing van de ander. Inmiddels zijn al 30 partijen aangesloten. Binnen dit netwerk ontstaan projecten en projecteigenaren voor onderzoek, realisatie en consortia.

De Provincie Zeeland is voornemens om een letter of interest te tekenen. Op deze wijze blijven we aangesloten bij landelijke ontwikkelingen voor toepassingsmogelijkheden van waterstof in de binnenvaart.

- ***Sluiting van de afloopvoorzieningen bij Hansweert***

Er zijn diverse gesprekken, op ambtelijk en bestuurlijk niveau, met Rijkswaterstaat Zee & Delta gevoerd over de sluiting van de afloopvoorzieningen bij Hansweert en persoonlijk contact tussen Minister Harbers en gedeputeerde van der Maas. Er is nagedacht over oplossingen om de hinder voor schippers te beperken. Dit heeft ertoe geleid dat in december RWS opdracht heeft verstrekt om alle afloopsteigers te renoveren. Het is nog onduidelijk wanneer deze opdracht is afgerond. Voor de renovatie wordt een vergunningsprocedure gestart en het is onduidelijk wanneer het benodigde materiaal kan worden ontvangen. Sinds de oorlog in Oekraïne is dit onzeker. RWS informeert ons tijdens het proces.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

U wordt verzocht om in uw correspondentie steeds het zaaknummer te vermelden.